

DZIEŃ WARSZAWY WYDANIE PORANNE

Rok IV

28 - my dzień
krwi i chwały

W walczącej Warszawie, poniedziałek 28 sierpnia 1944

Nr 1038

Jeszcze jedna „dobra rada” A rad mamy za wiele

W odpowiedzi na pismo ob. Marcina, który w imieniu PPS doniósł niedawno socjalistom angielskim o istotnym położeniu Warszawy, brytyjska Partia Pracy i Rada bryt. związków zawodowych wystosowały odezwę do robotników polskich. Na jej wstępie zamieszczono stereotypowe pozdrowienie dla „polskich robotników, chłopów i bohaterskich obrońców Warszawy”, dalej za: sformułowane poglądy, „że wysiłek patriotów w Warszawie istotnie dopomogło wojskom Zw. sowieckiego w doprowadzeniu do ostatecznego wyzwolenia stolicy Polski od najeźdźcy hitlerowskiego”. W ślad za tym czytamy: „Ci bohaterzy, zdyscyplinowani bojownicy polscy zdobyli sobie w pełni prawo, by im przyznano t. zw. prawa kombatantów”.

Linia „Gotów” pęka

LONDYN, 27.8. — Na całym froncie 8-ej armii we Włoszech od Florencji do morza Adriatyckiego Sprzymierzeni rozpoczęli natarcie na linię Gotów. Prędkość wojska sprzymierzonych posunęła się o 5 km. w głąb pozycji nieprzyjaciela.

Na odcinku nadmorskim wojska polskie mocno trzymają przyczółek na północnym brzegu rzeki Metauro.

Na środkowym odcinku frontu włoskiego Niemcy wycofują się w głąb doliny rzeki Arno.

Posjanie w Galaczu

LONDYN, 27.8. — Specjalny rozkaz dzienny marsz. Stalina obwieścił o zajęciu przez Rosjan Galaczu, ważnego węzła komunikacyjnego nad Dunajem. W północnej części „bramy” galackiej zajęto również szereg ważnych miejscowości.

Na terenie Rumunii większość wojsk niemieckich została już rozbrojona.

Nalot brytyjski na Królewiec

Lotnictwo brytyjskie, zaatakowało z powietrza po raz pierwszy Królewiec, udzielając pomocy wojskom rosyjskim. Zrzucano duże ilości bomb nowego typu. Królewiec stał się obecnie główną bazą zaopatrzenia dla wojsk niemieckich, mających bronić Prus wschodnich przed Sowietami.

Inne eskadry bombardowały Kilonię, zrzucając 1700 ton bomb.

Czerwoni pod Radzyminem

Komunikat sowiecki doniósł o walkach pod Warszawą: Na północy-wschód od Pragi odparliśmy kontratak niemiecki i zajęliśmy m. in. Kuligów, Załubice, Chajęta, Ostrówek, Guzowatkę, Wolę Raszkowską i Nowe. Pierwsza z tych miejscowości leży nad Bugiem, 7 km na wschód od Seracka a 10 km na póln., od Radzymina, pozostałe 5—8 km na póln. i wschód od Radzymina.

Dziękując Anglii i Ameryce za pomoc udzieloną Warszawie odezwa „wzywa rządy sojusznicze”, aby udzielały tej pomocy dalej, „aż do chwili uzyskania przez Polskę pełnej wolności i umożliwienia jej ponownego zajęcia należytego jej miejsca wśród demokratycznych, miłujących pokój państw na zasadach suwerenności i równości”.

Końcowy passus brzmi: „W obecnej chwili rządy polski i sowiecki, łącznie z Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego powinny dotożyć wszystkich wysiłków, aby znaleźć rozwiązanie dzielących je różnic i osiągnąć porozumienie...”

Jak to? Nawet brytyjscy socjaliści nie dostrzegają, że my tu w Warszawie krwawimy się dla siebie, a nie dla Związku sowieckiego i że nie tylko zasłużyliśmy na prawa kombatantów, ale powinniśmy je dawno otrzymać. Jak to? Nawet brytyjscy socjaliści poprzestają zaledwie na wzywaniu swego rządu do wzmocnienia pomocy dla Warszawy i nie mogą się nawet zdobyć na słowa „Obserwera”, który, widząc w sporze polsko-rosyjskim przyczynę trudnej sytuacji Warszawy powiedział: „Ten spór nie wyjaśnia jednak dlaczego w chwili, gdy bitwa o Warszawę ciągle się jeszcze to-

czy blisko leżące bazy rosyjskie nie mogą być użyte do akcji niesienia pomocy — nie jest to sprawa polityki, lecz poczucia ludzkości oraz zorganizowanej akcji przeciw wspólnemu wrogowi”. Jak to? Brytyjscy socjaliści poprzestają jedynie na podpowiadaniu nam, w zakończeniu swej odezwy, jeszcze jednej „dobrej rady Pani Zofii”, których posiadamy całą plikę, a nie uważają za konieczne zadeklarować, że w rozmowach polsko-rosyjskich mamy prawo liczyć na realne współuczestnictwo Ameryki i Anglii, tej Anglii, która związała się z nami paktem o wzajemnej pomocy.

W każdym działaniu, a więc i w polityce byliśmy zawsze uczciwi. Ta sama uczciwość należy się nam od świata. Nie będzie dla niego dobrze, gdy wyda się nam, że rządzi nim tylko małostkowy interes.

Mówimy o tym głośno, niech wiedzą! Nie kryjemy się za barykady ogólników „Demokraty”, że „bohatera walka stoicy wstrząsnęła sumieniem świata”, lub „War. Głosu Narodowego”, że „wcześniej czy później prawda wyjdzie na jaw”. Uderzmy wreszcie twardą pięścią prawdy. Po to, by życie nie kazało nam wskazać na płonącą Warszawę i zawołać do świata: Patrz to twoje dzieło!

Jak zbudowali Białystok wielcy twórcy nowej Europy

W audycji Zw. Patriotów Polskich z Moskwy d. 26 b. m. nadano opis życia wśród ruin Białegostoku. Podajemy z tego opisu wyjątek:

Białystok, przed wojną ruchliwe, tętniące życiem miasto przemysłowe, przedstawia dziś tragiczny obraz pamiętek z niemieckiego panowania.

Półowa śródmieścia zburzona i spalona. Wielkie fabryki włókiennicze, które zatrudniały tysiące robotników — w ruinach. Maszyny i surowce rozgrabione i wywiezione przez okupantów. Stary pałac Branickich w zgłiszczach. Zniszczone na elektrownia. uszkodzone wodociągi miejskie, zdemolowane i wywiezione drukiem polskie.

W potwornym szale zniszczenia Niemcy nie oszczędzali niczego. Czasu ku temu mieli aż nadto. Czego nie zdążyli zdemolować, zrujnować, spalić — podminowali. Dotychczas trwa jeszcze żmudna praca poszukiwania min. Charakterystyczne dla zbirów hitlerowskich jest specjalne podminowanie ocalałych gmachów szkolnych.

Miasto, które przed wojną liczyło

110.000 mieszkańców, obecnie liczy niewiele więcej 45.000—50.000.

Od lipca 1943 rozpoczęły się w mieście areszty, łapanki, rozstrzelania. Tępienie ludności przybrało charakter masowy.

Tysiące białostoczian zginęło w katowniach obozu koncentracyjnego w Nowosiółkach pod Białymstokiem. Trudno jest jeszcze objąć chociażby w przybliżeniu całokształt strat materialnych i moralnych, wyrządzonych miastu przez okupantów.

Z chaosu, pozostawionego przez Niemców, powoli wyłania się znowu polski Białystok”.

K. B. w dyspozycji gen. Żymirskiego

Radio Moskwa podało w sobotę w audycji Zw. Patriotów Polskich obszerny komunikat o podporządkowaniu się Polskiemu Komitetowi Wyzwolenia — Rady Obrony Narodu, „skupiającej 47 różnych organizacji społecznych, zawodowych i politycznych”, a działającej w Warszawie. Z dalszych komunikatów i rozkazów komendanta Korpusu Bezpieczeństwa (K. B.) Tarnawy dowiadujemy się o oddaniu całego K. B. do dyspozycji gen. Roli-Żymirskiego, który stoi na czele wojsk polskich w Rosji. Pismo dotyczące podporządkowania Rady Obrony Narodu, zostało podpisane za prezydium Rady przez tegoż płk. Tarnawę. „Walka” (wydanie śródmieście) podało pełne teksty omówionych komunikatów pod tytułem „Bez komentarzy”.

Zapowiedzi pomocy

LONDYN, 28.8. — Podczas wizyty u Papieża Churchill omawiał z Ojcem św. sprawy polskie.

Ks. Bernalott, prezes szwedzkiego Czerwonego Krzyża w telegramie wysłanym do Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie zażądał natychmiastowej pomocy dla Polaków, internowanych w Pruszkowie, deklarując współdziałanie szwedzkiego Czerwonego Krzyża.

Prof. Świetlik, prezes rady Polonii Amerykańskiej zaapelował do naroda amerykańskiego o pomoc dla Polski. Rada Polonii wysłała pismo do Roosevelta z żądaniem, by amerykański Czerwony Krzyż pośpieszył internowanym w Pruszkowie z szybką pomocą.

Na falach radiowych

Wczoraj za dnia lotnictwo alianckie z baz angielskich bombardowało fabryki benzyny syntetycznej w Zagłębiu Ruhry oraz obiekty przemysłowe w póln.-zach. Niemczech.

Samoloty amerykańskie z baz włoskich zbombardowały 2 fabryki płynnego paliwa na Śląsku.

Jedna z armii sowieckich nacierając w kierunku Dunaju, przekroczyła go na dużej szerokości. Po zajęciu Ismaila u ujścia Dniestru Rosjanie osiągnęli dalsze znaczne postępy.

Wojska niemieckie natarły na Giurgiu nad Dunajem, stację graniczną między Bułgarią i Rumunią. 500 samolotów alianckich, startujących z baz włoskich, zaatakowało koncentrację wojsk niemieckich w Rumunii. Inne eskadry dokonały lotów bojowych w okolicy Bukaresztu i Plojesti, nie ponosząc strat.

Podczas uroczystego Te Deum w katedrze Notre Dame w Paryżu dokonano zamachu na generała de Gaulle'a. Zamachowcy, ukryci w katedrze, otworzyli ogień z karabinów maszynowych, nie trafiając generała. Żandarmi rzucili się na zamachowców i opanowali groźną sytuację.

Z Brna, stolicy Szwajcarii, donoszą, że poseł węgierski Bardia, który nie opowiedział się za rządem Stojaja, zwrócił się do rządu węgierskiego, aby natychmiast zaproponował sojusznikom zawarcie pokoju.

B.G.K. w przededniu upadku

Wczoraj o godz. 17.45 polskie radio w Londynie zakomunikowało na podstawie doniesień radiostacji „Błyskawica”, iż gmach B. G. K. został opanowany. Straty w zabitych miały wynieść 18 Niemców, 6 wzięto do niewoli. Nadto „Błyskawica” podała, iż uwolniono kilka kobiet, więzionych przez Niemców w piwnicach gmachu oraz zdobyto broń i amunicję.

Wbrew tym twierdzeniom czynniki kompetentne stwierdzają, iż gmach B. G. K. nie został jeszcze zdobyty, natomiast rozpoczęły się wstępne działania bojowe, zmierzające do zlikwidowania tego gniazda oporu Niemców. Budynki B. G. K. zostały podpalone. Godziny Niemców w nim są policzone.

Niemieckie pożegnanie

LONDYN, 27.8. — Ubiegłej nocy samoloty niemieckie dokonały dwukrotnie nalotu na Paryż, zrzucając znaczną ilość bomb zapalających.

Gen. Eisenhower odwiedził dziś w Paryżu gen. Koeniga, gubernatora stolicy z rządu tymczasowego rządu francuskiego.

